

staar

In deze folder geven wij u algemene informatie over de aandoening staar (ouderdomsstaar) en de behandeling ervan in het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis.

Wat is staar

Vóór in het oog, vlak achter de pupil, zit de heldere en doorzichtige ooglens. De lens zit tussen het hoornvlies en het netvlies.

Naarmate we ouder worden, wordt de lens minder helder. Dit troebel worden van de ooglens wordt 'staar' of 'cataract' genoemd. Iedereen die ouder wordt, krijgt daarmee te maken. Maar niet iedereen heeft er echt last van.

Er zijn verschillende vormen van staar: jeugdstaar, staar die ontstaan is door een oogziekte of door een ziekte elders in het lichaam en staar die is ontstaan door een beschadiging van het oog bij een ongeval.

De meest voorkomende vorm van staar is echter de ouderdomsstaar. Over deze ouderdomsstaar gaat deze folder.

Ouderdomsstaar

Ouderdomsstaar is een 'normaal' verouderingsproces, net als het krijgen van rimpels. Sommige mensen merken al rond hun veertigste dat hun ooglenzen troebel wordt. Meestal doen de eerste verschijnselen van ouderdomsstaar zich echter pas later voor. Of u het merkt, hangt ervan af op welke plek in de ooglenzen de troebeling ontstaat en hoe groot die troebeling is. Zit de troebele plek in het midden van de lens of daar vlakbij, dan komt er minder licht in uw oog en krijgt u al gauw klachten, zoals:

- wazig zien
- dubbelzien
- kleuren worden dof
- u krijgt last van tegenlicht of van schitteringen.

Als u binnen korte tijd opeens veel sterkere brillenglazen nodig heeft, dan kan dat ook wijzen op ouderdomsstaar.

Doorgaans neemt de staar in de loop van de tijd toe. Sterkere brillenglazen kunnen het zicht op den duur dan niet meer verbeteren. Het gezichtsvermogen wordt daarmee steeds slechter. Een bezoek aan de oogarts is dan noodzakelijk.

Diagnose

Om erachter te komen of de klachten inderdaad worden veroorzaakt door staar, moet uw pupil met druppels worden vergroot en bekijkt de oogarts uw ogen met een zogenoemde spleetlamp. Deze lamp geeft een smalle bundel licht, waarmee de oogarts het voorste deel van het oog kan bekijken.

De oogarts kan zien of er troebelingen zijn in de ooglenzen en zo ja, hoe ver de staar zich al heeft ontwikkeld.

Daarnaast bepaalt de oogarts hoeveel u nog kunt zien en onderzoekt hij of uw ogen verder gezond zijn. Andere veranderingen in het oog, zoals troebelingen in het hoornvlies en slijtage achter in het oog in het netvlies, kunnen namelijk ook klachten veroorzaken. De toestand van het netvlies is belangrijk om te kunnen voorspellen hoe uw gezichtsvermogen zal zijn na de operatie.

Wanneer behandelen

Wie nog voldoende ziet om zonder problemen het dagelijkse werk en hobby's te kunnen doen, hoeft zich (nog) niet te laten behandelen. Een operatie is dan niet direct noodzakelijk. U kunt er wel rekening mee houden dat u in de toekomst een operatie nodig heeft. Staar wordt immers nooit minder; het gezichtsvermogen gaat langzaam maar zeker toch achteruit. Zodra de staar te hinderlijk wordt, kan uw gezichtsvermogen weer verbeterd worden met een

staaroperatie. Wanneer dit moet gebeuren, kunt u in principe zelf bepalen – maar wel in overleg met uw oogarts.

Ouderdomsstaar is goed te behandelen. Als het oog verder gezond is, kan een staaroperatie het gezichtsvermogen vrijwel volledig herstellen. Staaroperaties worden heel regelmatig uitgevoerd. Voor iemand met een redelijke gezondheidstoestand heeft deze operatie heel weinig risico's. Ook op zeer hoge leeftijd is de operatie nog goed te ondergaan. Hoewel de risico's bij een staaroperatie gering zijn, kan ook bij een staaroperatie een complicatie optreden.

Overigens is opereren de enige manier om echt iets te doen aan ouderdomsstaar. Er bestaan geen medicijnen tegen staar.

Vorbereidend onderzoek op de operatie

Ter voorbereiding op de operatie is het nodig een zogenoemde biometrie te verrichten. Hiermee wordt bepaald wat de sterkte van het te implanteren kunstlensje moet zijn. De meting is vrij precies, de foutenmarge is klein. Soms wordt de biometrie meteen verricht nadat u samen met de oogarts tot een operatie hebt besloten, maar in de meeste gevallen bij uw tweede bezoek.

Verder neemt een polikliniekassistent een vragenlijst met u door. Zij meet ook de bloeddruk, de polsslag en het zuurstofgehalte in het bloed. Tevens kan het soms nodig zijn een pre-operatief onderzoek te laten verrichten door een anesthesioloog.

Staaroperatie

De operatie vindt meestal plaats in dagopname. Dat wil zeggen dat u dezelfde dag nog naar huis gaat. De opname duurt gemiddeld twee tot drie uur.

Uitgebreide informatie over staaroperatie in het OLVG leest u in de folder 'Staaroperatie in dagopname'. Deze folder is verkrijgbaar op de polikliniek Oogheelkunde.

Vorbereiding

De dag vóór de operatie druppelt u zelf uw oog intensief. U krijgt hiervoor een week van tevoren een brief met recept thuisgestuurd.

Meestal wordt het te opereren oog alleen plaatselijk verdoofd met druppels. Soms is het nodig om ook nog een verdovingsprik te geven.

U kunt zonder bezwaar onder plaatselijke verdoving geopereerd worden als u:

- in staat bent (bijna) plat te liggen
- geen hoestbuien heeft

- het niet benauwd krijgt bij platliggen
- eventuele pijn op de borst met een tabletje onder de tong goed kunt onderdrukken.

In bijzondere situaties is narcose mogelijk. Het soort verdoving heeft geen invloed op het resultaat van de operatie. Vooraf bespreekt de oogarts met u welke verdoving het best bij u past.

Operatie

De operatie zelf duurt ongeveer een half uur. Tijdens de operatie haalt de oogarts of de oogarts in opleiding de troebele lens uit het oog en vervangt deze door een plastic kunstlensje.

Meestal wordt een flexibel opvouwbaar kunstlensje in het oog geplaatst. Er is dan geen hechting nodig. Soms wordt een ander kunstlensje gebruikt en kan het wel nodig zijn om een hechting te plaatsen. Het uiteindelijke resultaat van de operatie wordt hierdoor niet beïnvloed.

De oogarts opereert altijd maar één oog per operatie. Zo kunt u kort na de operatie bijna alles weer doen, omdat u nog voldoende zicht heeft met uw niet-geopereerde oog.

Na de operatie

Na de operatie is het beter om enige dagen rustig aan te doen. Dat wil zeggen geen zwaar lichamelijk werk verrichten en niet sporten. Verder kunt u uw normale

dagelijkse activiteiten gewoon hervatten. Slapen met een kapje ter bescherming van uw oog is meestal drie weken nodig.

Niet toegestaan

- De dag van de operatie mag u geen inspanning verrichten.
- De dag na de operatie hoort u bij de controle of u uw activiteiten weer kunt hervatten.
- Bestuurt u geen auto, motor of (brom)fiets zolang u met het geopereerde oog nog niet goed ziet.
- Om infectie en irritatie te vermijden, is het van groot belang niet in uw oog te wrijven. Ook het gebruik van oogmake-up direct na de operatie is af te raden.

Wel toegestaan

- U kunt na de operatie gewoon reizen met de auto (als passagier), bus of tram. Ook reizen per vliegtuig levert geen problemen op.
- Wandelen, lezen, televisie kijken, tuinieren, koken zijn allemaal activiteiten die u na de operatie weer mag doen.
- Als u boodschappen doet, is het raadzaam om dit met kleine hoeveelheden tegelijk te doen.
- U kunt na een oogoperatie naar de kapper; als u het haar wilt laten permanenten of verven kunt u dit beter uitstellen tot na de laatste controle.

Ook na de operatie moet uw oog gedruppeld worden. U krijgt van de doktersassistente een apart schema mee. Hierop staat vermeld welke druppels u zelf moet gebruiken, hoe vaak, wanneer en hoe lang u dit moet doen.

Een aantal dagen kunt u nog wat wazig zien. Na de operatie is de pupil nog wijd en kan uw oog wat gevoelig zijn. Al na enkele dagen zal dit verbeteren. Uw oog heeft ongeveer vier tot zes weken nodig om te herstellen. Na deze periode is uw gezichtsvermogen stabiel en kan er, indien nodig, bepaald worden wat de sterkte van uw brillenglas moet zijn. Omdat de kunstlens die in uw oog geplaatst is een aangepaste sterkte heeft, zal uw oude bril vaak niet meer voldoen.

Controle

U krijgt twee afspraken voor controle bij de oogarts:

- één dag na de operatie
- vier tot zes weken na de operatie.

Vergoeding

Wij willen u erop wijzen dat het kan voorkomen dat uw zorgverzekeraar de staaroperatie niet (geheel) vergoedt. Voor informatie hierover kunt u bij uw zorgverzekeraar terecht.

Tot slot

Wij doen er alles aan uw bezoek aan onze afdeling zo prettig mogelijk te laten verlopen. Het kan echter voorkomen dat u niet geheel tevreden bent. U kunt uw opmerkingen of klachten over uw verblijf of behandeling het beste direct bespreken met de betrokken personen of met het hoofd van onze afdeling. Komt u er na overleg niet uit, dan kunt u zich wenden tot Bureau Patiëntenzaken. Dit kan zowel telefonisch, schriftelijk als per e-mail. U kunt ook een afspraak maken voor een gesprek.

Bureau Patiëntenzaken
Postbus 95500
1090 HM Amsterdam
Telefoon (020) 599 22 93
E-mail patientenzaken@olvg.nl

Vragen

Het betreft hier algemene informatie. Het is altijd mogelijk dat van bovenstaande wordt afgeweken in individuele gevallen. Verdere vragen kunt u het beste stellen aan uw behandelend oogarts of aan de polikliniekassistent. De polikliniek Oogheelkunde is bereikbaar van maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 12.00 en van 13.00 tot 16.00 uur via

telefoonnummer (020) 599 30 46. U kunt ook een e-mail sturen naar oogheelkunde@olvg.

Ruimte voor aantekeningen

**onze lieve vrouwe gasthuis
amsterdam**

- locatie oosterpark
oosterpark 9
- locatie prinsengracht
prinsengracht 769

postadres
postbus 95500
1090 hm amsterdam

telefoonnummer
(020) 599 91 11

website
www.olvg.nl

algemene voorwaarden
op behandelingen in het olvg
zijn de algemene voorwaarden
van het olvg van toepassing
zie www.olvg.nl

Redactie en uitgave

Communicatie en Patiëntenvoorlichting
februari 2008/oogheekunde/301-294